

Pārskats par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniedzēju 2016.gada saimnieciskās darbības rezultātiem

(atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
2017.gada Rīcības plāna 4.5.1. punktam)

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam (turpmāk – komersants) saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) 2009.gada 11.novembra lēmumu Nr.1/5 „Noteikumi par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju” (turpmāk – noteikumi par iesniedzamo informāciju) ir pienākums periodiski informēt Regulatoru par savu darbību un izmaiņām tajā. Pamatojoties uz komersantu iesniegto informāciju (noteikumi par iesniedzamo informāciju 25.pielikums), ir sagatavots pārskats par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniedzēju darbību 2016.gadā salīdzinājumā ar 2015.gada rādītājiem, kā arī sniegts ieskats regulējamās nozares un to pārstāvošo komersantu uzraudzības aktualitātēs.

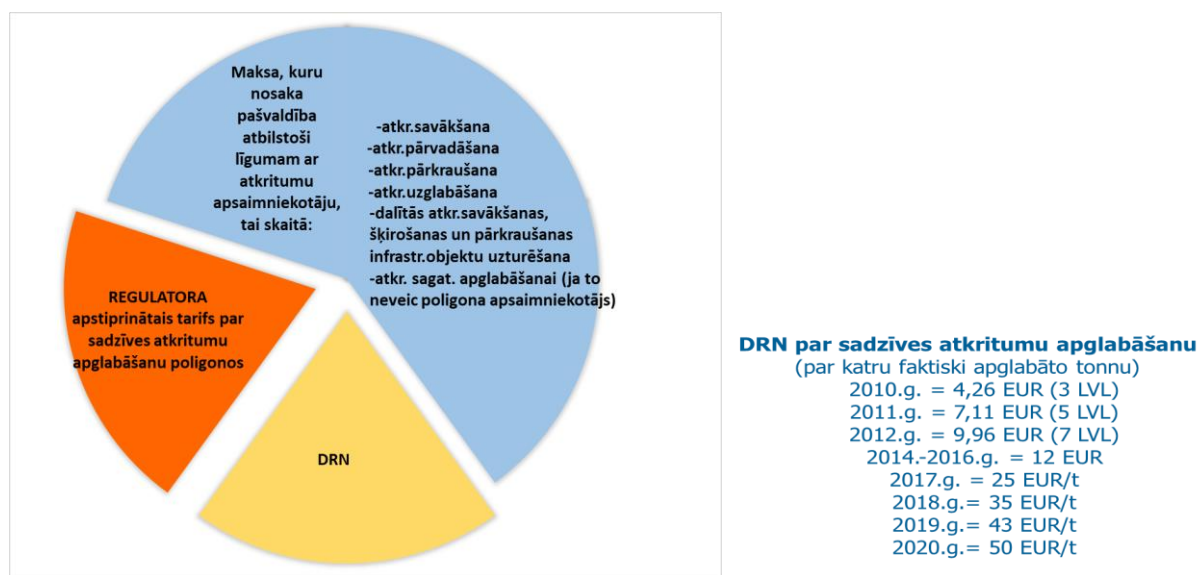
Regulējamā nozare

Regulators sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē regulē vienīgi sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma (turpmāk arī sabiedriskais pakalpojums vai regulējamais pakalpojums) sniegšanu sadzīves atkritumu poligonos (turpmāk – atkritumu poligons).

Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ir tikai viena daļa no kopējās maksas par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu¹ (1.attēls), kuru apmaksā atkritumu radītājs.

Otra daļa, kuru nosaka pašvaldība, ir maksa par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu (tai skaitā citām darbībām, ko veic pirms atkritumu reģenerācijas un kas samazina apglabājamo atkritumu apjomu), uzglabāšanu, dalītās atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam, kuru pašvaldība noslēgusi ar atkritumu apsaimniekotāju.

Trešā daļa ir dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu (turpmāk – DRN) normatīvajos aktos noteiktajā apmērā, kas būtiski pieaug ar katru gadu.

1.att. Atkritumu apsaimniekošanas maksas sastāvdaļas

¹ Atkritumu apsaimniekošanas maksas sadalījumu nosaka Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.panta 1.daļa.

1.attēlā proporcijām ir informatīva nozīme, proporciju lielums neraksturo atkritumu apsaimniekošanas maksu konkrētā administratīvajā teritorijā

Nozares saistošajos normatīvajos aktos veiktās izmaiņas

Atkritumu apsaimniekošanas likuma 41.pants nosaka, kādas izmaksas/ieņēmumi iekļaujami sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifā par atkritumu apglabāšanu poligonos.

2017.gada 1.janvārī stājās spēkā izmaiņas Atkritumu apsaimniekošanas likumā, kuras nosaka, ka atkritumu poligona apsaimniekotājs tarifā iekļautās izmaksas samazina par ieņēmumu daļu, kuru tas gūst kā starpību starp maksājumu par dabas resursu nodokli, ko samaksā atkritumu apsaimniekotājs un valsts budžetā samaksāto dabas resursu nodokli par sadzīves atkritumu apglabāšanu (turpmāk – DRN starpība).

Atbilstoši grozījumiem Atkritumu apsaimniekošanas likumā, 2016.gadā tika izstrādāti grozījumi arī Regulatora izdotajos normatīvajos aktos un 2017.gadā stājusies spēkā jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika (Regulatora padomes 2017.gada 16.februāra lēmums Nr.1/5 par Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodiku (turpmāk – Metodika)).

Metodika nosaka tarifa pie dažādām DRN likmēm aprēķinu, ko veido sadzīves atkritumu apglabāšanas komponente (atbilst iepriekšējās metodikās lietotajam terminam *sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs*) un DRN starpības komponente.

Izmaiņas Atkritumu apsaimniekošanas likumā² nosaka arī to, ka līdz brīdim, kamēr komersants apstiprina tarifu ar DRN starpības komponenti, poligona apsaimniekotājam, pieņemot apglabāšanai nešķirotus sadzīves atkritumus, DRN maksājumam par apglabāšanai nodoto atkritumu daudzumu jāpiemēro koeficients, kas atbilst attiecībai starp poligonā apglabāto un poligonā pieņemto atkritumu daudzumu (turpmāk – DRN proporcija).

Pamatojoties uz izmaiņām Atkritumu apsaimniekošanas likumā, visiem komersantiem, kas apsaimnieko atkritumu poligonus, ne vēlāk kā līdz 2017.gada 31.decembrim jāiesniedz izskatīšanai Regulatorā tarifa projekti, kas aprēķināti atbilstoši Metodikai. Līdz 2017.gada 30.septembrim tarifi atbilstoši Metodikas izmaksu un ieņēmumu dalījumam bija iesniegti un apstiprināti diviem komersantiem, bet viena komersanta iesniegtais tarifu projekts atrodas izskatīšanas procesā. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifus līdz 2017.gada 31.decembrim iesniegs astoņi komersanti.

Komersanti

2016.gadā valstī darbojās vienpadsmit komersanti, kas nodrošināja sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu vienpadsmit sadzīves atkritumu poligonos (2.attēls).

Salīdzinot ar 2015.gadu, kopējais regulējamo komersantu skaits pieaudzis par vienu komersantu, jo 2015.gada 4.decembrī Regulatorā kā sabiedriskā pakalpojuma sniedzējs reģistrējās SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi”, kam Jelgavas pilsētas pašvaldība no 2016.gada 1.aprīļa deleģējusi sadzīves atkritumu apglabāšanas sniegšanu jaunizbūvētajā poligonā „Brakšķi-II” inertajā šūnā Jelgavas novadā. Līdz 2016.gada 31.martam šo sabiedrisko pakalpojumu Jelgavas novada poligonā „Brakšķi” sniedza SIA „Zemgales EKO”. Atkritumu poligons „Brakšķi” sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai tika slēgts, jo atkritumu krātuve bija piepildīta.

² Atkritumu apsaimniekošanas likuma pārejas noteikumu 32.pants

2.att. Sadzīves atkritumu apglabāšanas poligoni³

SIA „Zemgales EKO”, kas bija dibināts apvienojoties Jelgavas un Bauskas novada pašvaldībām ar mērķi realizēt ES Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu „Zemgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijā”, 2015.gadā, noslēdzoties projekta piecu gadu pēcuzraudzības periodam, tika reorganizēts. Reorganizācijas rezultātā manta, kas saistīta ar atkritumu poligona „Grantiņi” apsaimniekošanu, tika nodota Bauskas novada pašvaldībai, kura atdalīto mantu pievienoja savai kapitālsabiedrībai SIA „Vides serviss”, kas kopš 2017.gada 1.janvāra no SIA „Zemgales EKO” pārņēmusi sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu atkritumu poligonā „Grantiņi”.

2017.gada 10.janvārī SIA „Zemgales Eko” ir izslēgts no sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju reģistra atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumu Nr.1227 „Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” 10.punktam.

Valsts noteikto atkritumu apsaimniekošanas reģionu (turpmāk – AAR) un atkritumu poligonu kopējais raksturojums sniegts 1.pielikumā.

Regulatoram ikgadēji iesniedzamās atskaites un komersantu darbības uzraudzība

Lai komersantiem nodrošinātu normatīvajos aktos noteiktās Regulatoram iesniedzamās informācijas⁴ iesniegšanu elektroniskā formātā, 2016.gadā Regulatorā tika ieviesta informācijas ievades un apstrādes sistēma (turpmāk – IIAS). Līdz 2017.gada 30.septembrim IIAS sistēmā reģistrējušies visi vienpadsmit komersanti, kas sniedz sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu.

³ Izmantots attēls no I.Emša prezentācijas “Biogāzes ražošana poligonos”

⁴ Atbilstoši Regulatora 2009.gada 11.novembra lēmumam Nr.1/5 „Noteikumi par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju”

Noteikumu par iesniedzamo informāciju 25.pielikuma atskaite strukturēta tā, lai tā pa izmaksu/ieņēmumu posteņiem atbilstu tarifu projekta aprēķinam saskaņā ar Metodiku. Lai pārskata gada dati būtu salīdzināmi ar tarifu datiem, tad jau 2016.gada atskaites par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu komersanti iesniedza atbilstoši Metodikas noteiktajam sadalījumam.

Komersantu iesniegto atskaišu dati tika analizēti, izvērtējot atskaitēs sniegto datu būtiskākās novirzes salīdzinot ar iepriekšējā pārskata gada atskaites datiem un spēkā esošo Regulatora apstiprināto tarifu datiem. Par konstatētajām neskaidrībām komersantiem tika lūgts sniegt papildus skaidrojumus un veikt precizējumus atskaitēs.

Deviņiem komersantiem atskaites IIAS sistēmā tika apstiprinātas ar otro, trešo vai piekto iesniegtās atskaites versiju, pēc Regulatora iebildumiem veicot precizējumus sākotnēji iesniegtajās atskaitēs, bet divi komersanti atskaites iesniedza bez kļūdām.

Biežākās neprecizitātes iesniegtajās atskaitēs bija vērojamas, uzrādot apgrozījumu no sniegtā pakalpojuma, kas neatbilst pārējos Regulatoram iesniedzamajos vai citos publiskos pārskatos norādītajiem datiem, kā arī nekorekti uzrādot sniegtā pakalpojuma apjomus u.c.

2016.gadā sākts darbs pie regulējamo komersantu tehnoloģisko karšu modeļa, kas ļauj pa procesiem veikt komersantu salīdzināšanu pēc pakalpojuma sniegšanā iesaistītajām tehnoloģijām. Tiek veidota komersantu uzraudzības un tarifu projektu ietvaros uzkrāto finanšu un tehnisko rādītāju datubāze, kas ļauj pilnveidot sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektos iekļauto izmaksu pamatotības izvērtēšanu ar izmaksu salīdzināšanu starp komersantiem.

Komersantu darbības uzraudzības ietvaros regulāri tiek apsekoti komersanti to sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas vietās. Pārbažu rezultātā tiek secināts, vai uzņēmums korekti piemēro Regulatora apstiprināto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu, vai uzņēmuma grāmatvedības kārtošana un organizēšanas noteikumi atbilst metodikā noteiktajam, vai tarifa projekta aprēķinā lietotie atkritumu daudzumi pa plūsmām atbilst faktiskajiem daudzumiem, kā arī veikta sabiedriskā pakalpojuma sniegšanā lietoto tehnoloģiju un tehnoloģisko procesu vizuāla apskate pakalpojuma sniegšanas vietās. Papildus komersanti tiek informēti par plānotajām izmaiņām nozares saistošajos normatīvajos aktos, kā arī sniegtas konsultācijas par tarifa projekta aprēķināšanu un regulējamā pakalpojuma izmaksu nodalīšanu.

2016.gadā komersantu uzraudzības ietvaros sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas vietā tika veikta pārbaude pašvaldības SIA⁵ „Ventspils labiekārtošanas kombināts” apsaimniekotajā atkritumu poligonā „Pentūļi” (20.10.2016), bet 2017.gadā – SIA „Vides serviss” apsaimniekotajā atkritumu poligonā „Grantiņi” (26.05.2017). 2017.gada novembrī plānota vēl viena pārbaude SIA „Vidusdaugavas SPAAO” pakalpojuma sniegšanas vietās Jēkabpils novadā, Aizkrauklē un Madonā.

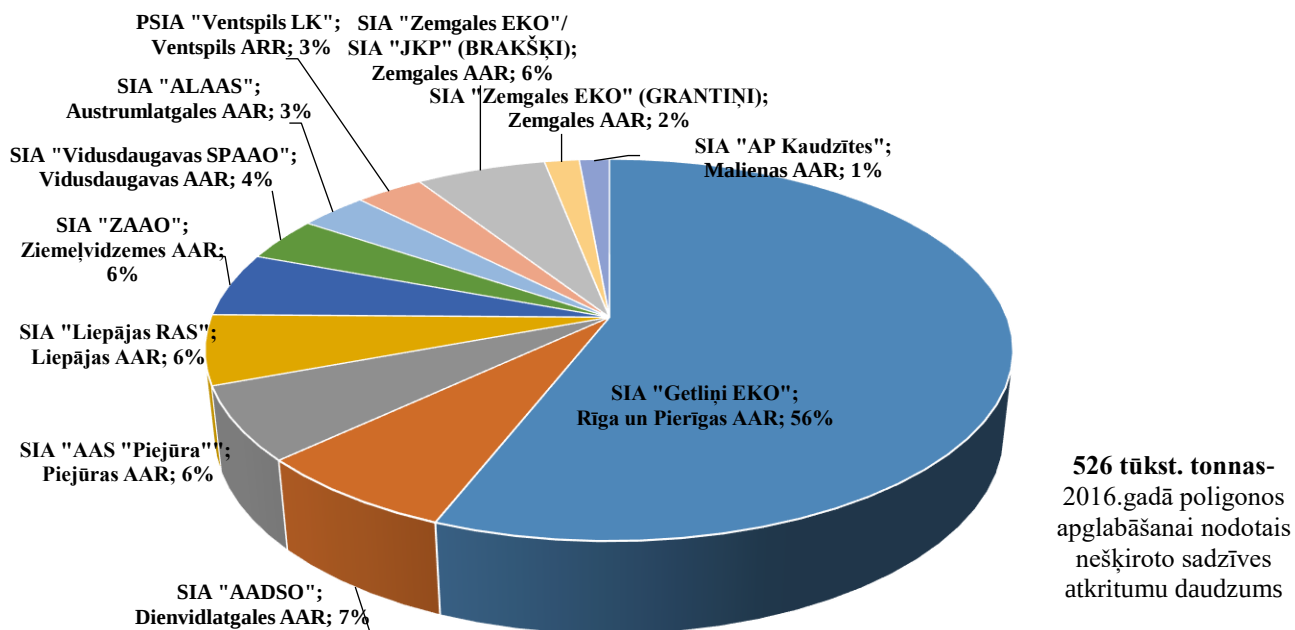
Tarifu projekta izskatīšanas procesa ietvaros 2016.gadā apsekots SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” atkritumu poligonā „Brakšķi II” (08.04.2016) un 2017.gadā - SIA „AP Kaudzītes” atkritumu poligonā „Kaudzītes” (06.01.2017).

Sadzīves atkritumu poligonos apsaimniekoto atkritumu daudzums

Analizējot apsaimniekoto atkritumu daudzuma īpatsvaru no kopējā valstī apsaimniekotā nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma (3.attēls), atkritumu poligons „Getliņi” ir Latvijā lielākais

⁵ Turpmāk ziņojumā lietots PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”

atkritumu poligons, kurš apsaimnieko vairāk nekā pusi no valsts kopējā nešķirotu sadzīves atkritumu apjoma. Tas saistīts ar atkritumu radītāju blīvumu un skaitu, kas dzīvo Rīgas un Pierīgas AAR.

3.att. Atkritumu poligonos apglabāšanai nodotā nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma sadalījums pa poligoniem 2016.gadā, % īpatsvars kopējā daudzumā

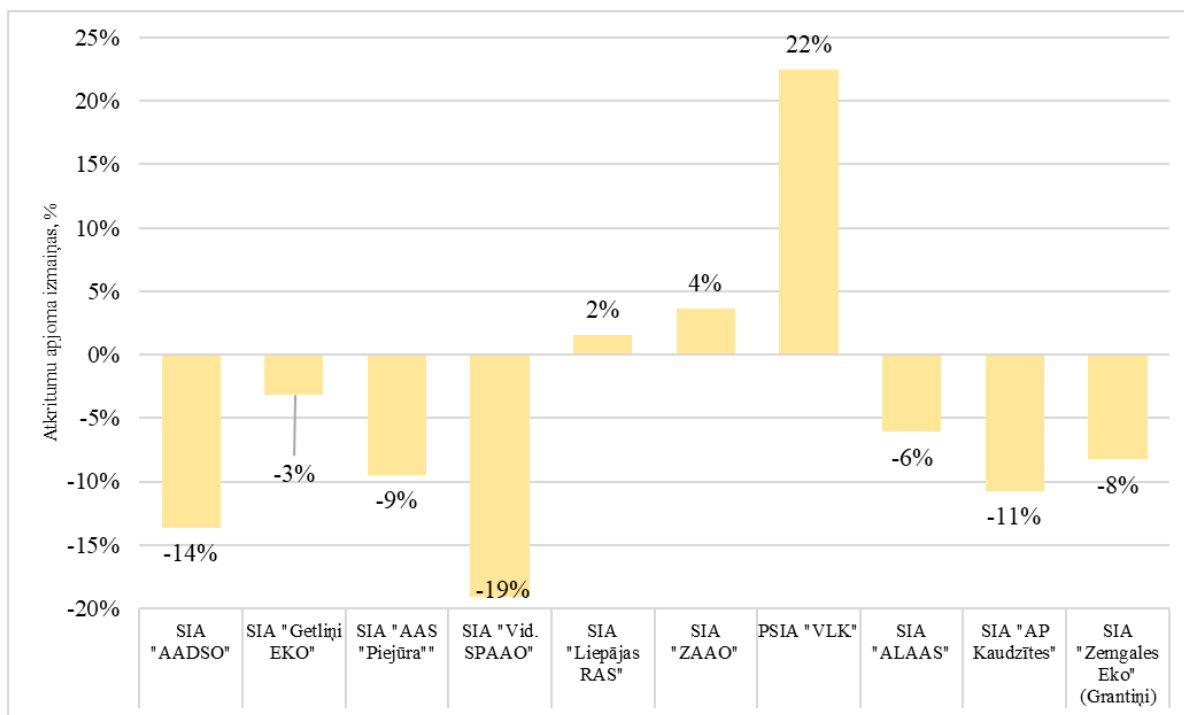
2016.gadā kopējais apglabāšanai pieņemtais nešķirotu sadzīves atkritumu daudzums sadzīves atkritumu poligonos bija 526 tūkst. tonnas, kas ir par 2% vairāk nekā 2015.gadā.

Atkritumu daudzuma pieaugums skaidrojams galvenokārt ar to, ka 2016.gada 1.aprīlī SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” pārņēma sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu poligonā „Brakšķi II” no SIA „Zemgales EKO”. SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” no 2013.gada apsaimnieko arī blakus poligona teritorijai uzbūvēto atkritumu šķirošanas staciju, kurā nešķiroti sadzīves atkritumi tiek sagatavoti apglabāšanai. Līdz 2016.gada 1.aprīlim lielākā daļa nešķirotu sadzīves atkritumu vispirms tika nogādāti pāršķirošanai uz SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” un uz SIA „Zemgales EKO” apsaimniekoto poligona „Brakšķi” krātuvi atkritumi tika atvesti tikai apglabāšanai. Kopš SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” nodrošina pilna cikla sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu, visi attiecīgajā Zemgales AAR daļā radītie nešķirotu sadzīves atkritumu apjomi tiek attiecināti uz sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu.

Neliela ietekme pieaugumam ir arī valsts ekonomiskās situācijas uzlabošanās, kas veicina atkritumu rašanos, kā arī pašvaldību organizētās centralizētās sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidei un administratīvajai kontrolei, kā rezultātā panākts, ka lielākoties visi atkritumu radītāji ir iesaistīti pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

Neskatoties uz kopējo atkritumu daudzuma pieaugumu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kopējā atkritumu apsaimniekošanas nozares tendence norāda uz nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma, kas nodoti apglabāšanai atkritumu poligonos, pakāpenisku samazinājumu (4.attēls). Tas saistīts ar dalītās atkritumu savākšanas sistēmas attīstību pašvaldībās un atsevišķu atkritumu, kas iepriekš nonāca nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmā, pārstrādi. Atkritumu poligonā pieņemtā atkritumu daudzuma samazinājums salīdzinājumā ar spēkā esošā tarifa datiem pārskata periodā vērojams septiņos no desmit

aplūkotojājiem atkritumu poligoniem (Jelgavas novada atkritumu poligona „Brakšķi”/„Brakšķi II” apsaimniekotājs netiek apskatīts, salīdzinot tikai tos komersantus, kas sabiedrisko pakalpojumu snieguši pilnu pārskata periodu).

4.att. 2016.gadā poligonā apglabāšanai pieņemtā sadzīves atkritumu apjoma izmaiņas salīdzinot ar tobrīd spēkā esošā tarifa datiem⁶, %

Saskaņā ar komersanta sniegto informāciju PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” poligonā pieņemtā sadzīves atkritumu apjoma pieaugums par 22% skaidrojams gan ar ekonomikas izaugsmes radīto tūrisma pakalpojumu un prāmju satiksmes palielināšanos reģionā, gan Kuldīgas novada pievienošanu Ventspils AAR 2015.gadā, kad notika atkritumu apsaimniekošanas reģionu pārdale (2012.gadā, kad tika apstiprināts spēkā esošais tarifs, Kuldīgas novads bija sadalīts starp trim AAR - Ventspils, Piejūras, Liepājas). Pieaugumu ir devis arī PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” darbs pie atkritumu apsaimniekošanas sistēmas sakārtošanas Ventspils pilsētā, kā rezultātā ir panākts, ka lielākā daļa no atkritumu radītājiem ir iesaistīti pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas sakārtošana ir galvenais iemesls arī SIA „Liepājas RAS” un SIA „ZAAO” apsaimniekotajos atkritumu poligonos apglabāšanai pieņemtā sadzīves atkritumu apjoma pieaugumam.

Apgrozījums no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanas

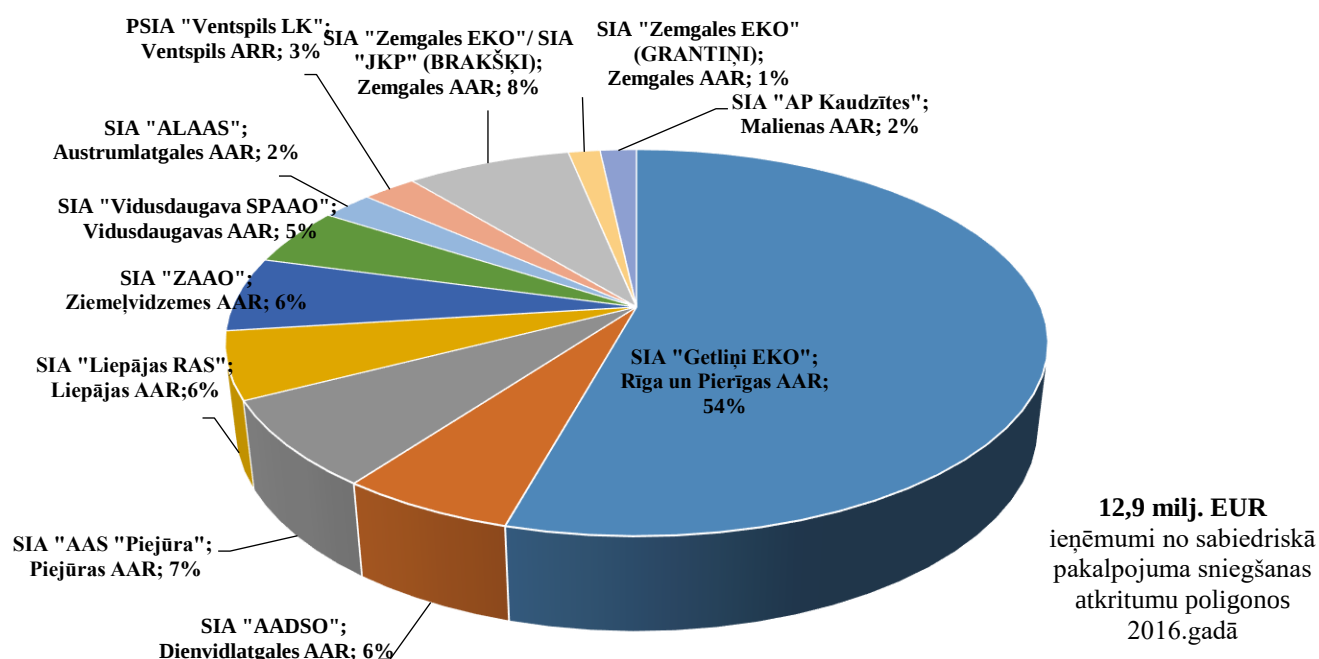
2016.gadā, salīdzinājumā ar 2015.gadu, regulējamās nozares komersantu kopējais apgrozījums no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanas pieauga par 32%, sasniedzot 12,9 milj. EUR (4.attēls).

Kopējā apgrozījuma kāpums ir skaidrojams ar to, ka 2016.gadā SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” (atkritumu poligons „Brakšķi-II” no 2016.gada 1.aprīļa⁷) un SIA „Getliņi EKO”

⁶ 2016.gadā spēkā esošie tarifi apkopoti 8.attēlā

⁷ Lai atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumā un likumā „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” noteiktajam nodrošinātu pakalpojumu lietotājiem nepārtrauktus sabiedriskos pakalpojumus, „SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” uzsākot sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, līdz brīdim, kad sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs tika apstiprināts Regulatorā, piemēroja maksu par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu, kas bija vienāda ar Regulatoram izvērtēšanai iesniegto tarifa projekta aprēķinu

(atkritumu poligons „Getliņi” no 2016.gada 5.maija) sāka piemērot atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu, kurā iekļautas izmaksas par nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanu apglabāšanai un tālākai reģenerācijai, kā to nosaka Atkritumu apsaimniekošanas likums.

4.att. Ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas atkritumu poligonos 2016.gadā, EUR

Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifi

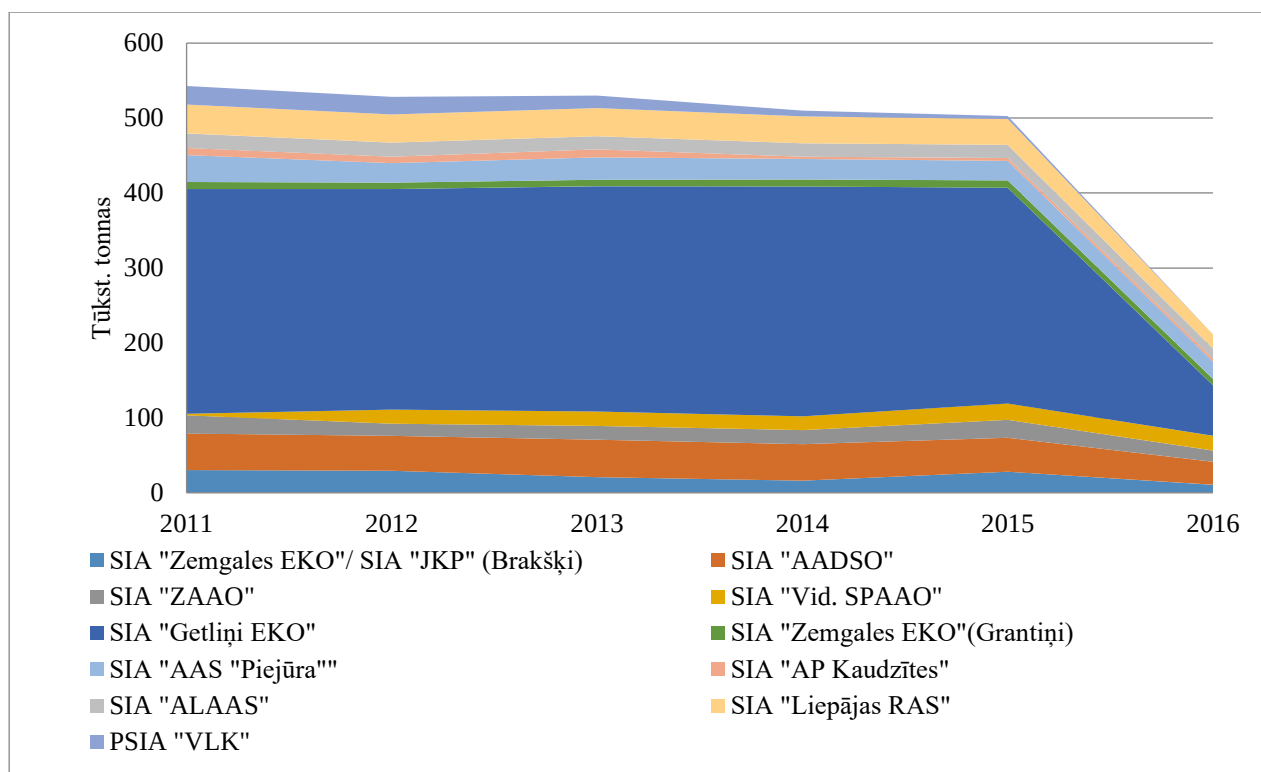
2016.gadā Regulatorā izvērtēšanas procesā bija pieci sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifi šādiem komersantiem – PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” (atkritumu poligons „Pentuli”), SIA „ALAAS” (atkritumu poligons „Križevņiki”), SIA „AP Kaudzītes” (atkritumu poligons „Kaudzītes”), SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” (atkritumu poligons „Brakšķi-II”), kā arī SIA „Getliņi EKO” (atkritumu poligons „Getliņi”), kura tarifs tika apstiprināts 2016.gada 1.aprīlī.

Katrs no Regulatorā apstiprinātajiem sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifiem ir lielāks kā iepriekšējais. Arī turpmākajos gados sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma lietotājiem ir jārēķinās ar tarifu kāpumu, kas saistīts ar ES līdzfinansētu investīciju piesaisti jaunu tehnoloģiju ieviešanā, nodrošinot ES direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem prasības, kas paredz, ka līdz 2020.gadam jānodrošina, ka atkritumu poligonos tiek apglabāti 35% no 1995.gadā apglabātā bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma, kā arī jāsasniedz valsts noteiktie otrreizējās pārstrādes materiālu reģenerācijas mērķi.

Lai atkritumus maksimāli atgrieztu atpakaļ ekonomiskajā apritē, sākotnēji izveidotā atkritumu poligonu infrastruktūra ir papildināta ar sadzīves atkritumu mehāniskās priekšapstrādes iekārtām, bioloģiski noārdāmo atkritumu apstrādes tehnoloģijām un reģenerācijas materiālu sagatavošanas turpmākai pārstrādei tehnoloģijām, kas ļauj būtiski samazināt apglabāto atkritumu daudzumu (5.attēls).

Samazinot atkritumu poligona krātuvē apglabāto atkritumu apjomu, ne tikai tiek izpildīti ES Kohēzijas fonda līdzfinansēto investīciju projektu mērķi un valsts noteiktie atkritumu apsaimniekošanas nozares mērķi, bet arī tiek pagarināts esošo atkritumu poligonu krātuvju ekspluatācijas laiks un nav nepieciešamas jaunas investīcijas atkritumu krātuvju izveidē. Ieguvēji ir arī

visi atkritumu radītāji, kuriem nav jāmaksā DRN par to atkritumu poligonā nodoto sadzīves atkritumu daļu, kas netiek apglabāta, bet tiek pārstrādāta tālākai reģenerācijai. Situācijā, kad DRN likmes pieaug ar katru gadu (sasniedzot 50 EUR/t 2020.gadā), tas atkritumu radītājiem ļauj nodrošināt sabalansētu atkritumu apsaimniekošanas maksu.

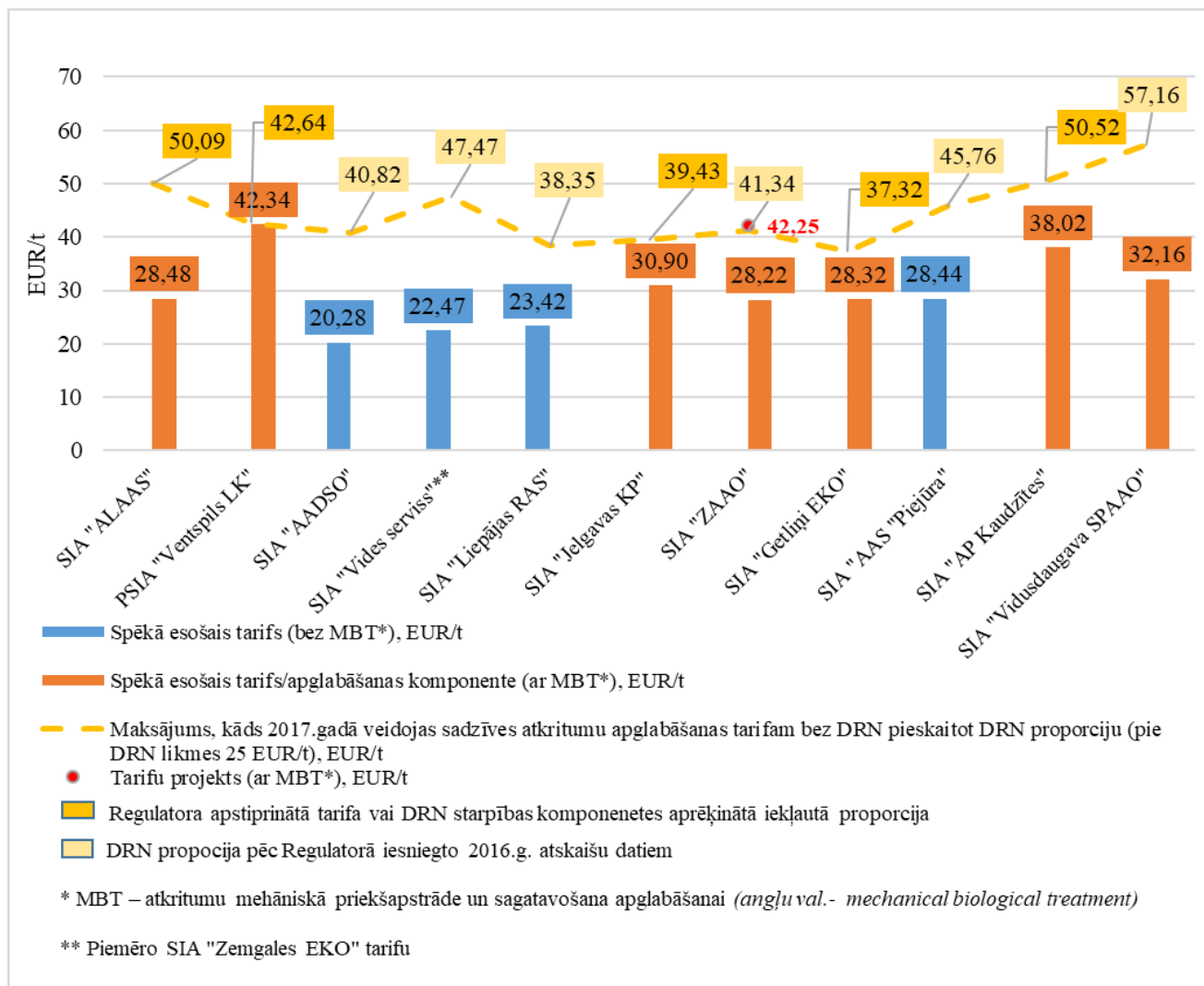
5.att. Poligonos 2011.- 2016.gadā apglabātais sadzīves atkritumu apjoms⁸, tūkst. tonnas

2017.gadā Regulatorā apstiprināti četri tarifu projekti, kuros iekļautas izmaksas par nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanu apglabāšanai un tālākai reģenerācijai šādiem komersantiem – SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi”, SIA „ALAAS”, SIA „AP Kaudzītes” un PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”. Uz 2017.gada 30.septembri izvērtēšanā ir SIA „ZAAO” iesniegtais tarifa projekts atkritumu poligonā „Daibe”.

Uz 2017.gada 30.septembri spēkā esošā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa/apglabāšanas komponentes apkopojums sniegts 6.attēlā.

Izmaksas par nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanu apglabāšanai un tālākai reģenerācijai pagaidām nav iekļautas četros no spēkā esošajiem tarifiem (tarifu projekti ir izstrādes stadijā un tiks iesniegti līdz 2017.gada 31.decembrim), bet faktiski investīcijas šī atkritumu priekšapstrādes procesa veikšanai ir ieguldījuši visi komersanti, izņemot SIA „Vides serviss”, kurš poligona „Grantiņi” apsaimniekošanu no SIA „Zemgales EKO” pārņēma 2017.gada 1.janvārī, tāpēc esošās poligona „Grantiņi” infrastruktūras paplašināšanas tehniski ekonomiskie plāni un to finansēšanas avoti vēl nav apstiprināti.

⁸ Saskaņā ar komersantu Valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” iesniegto statistikas atskaišu „Nr.3-Atkritumi” datiem

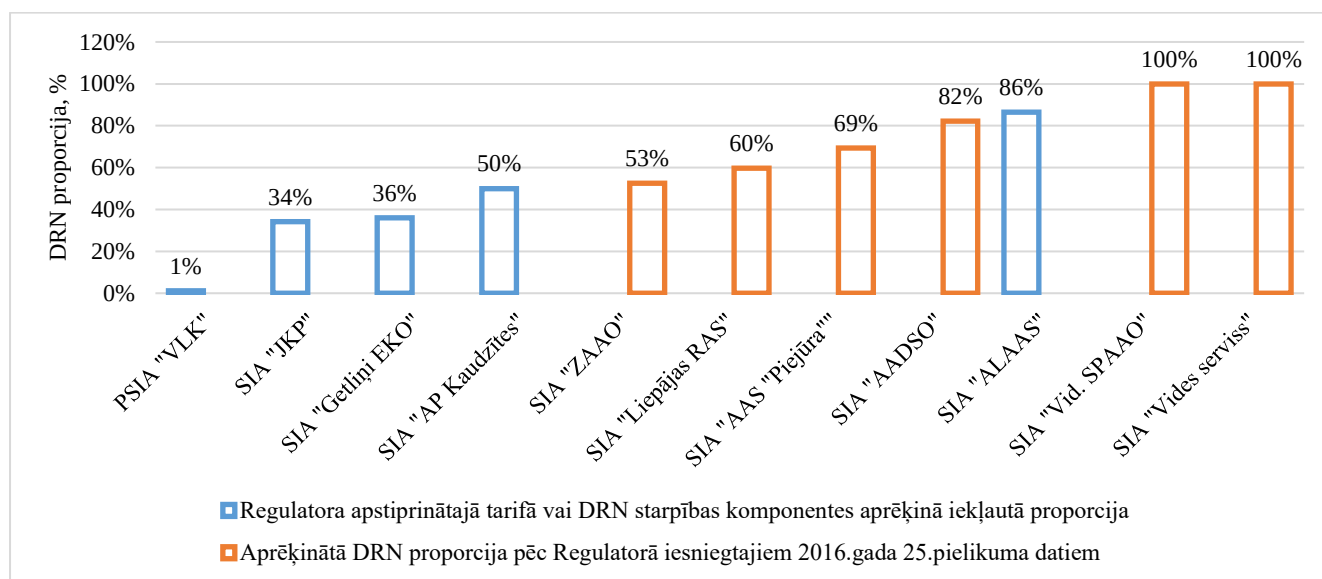
6.att. Spēkā esošie sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifi un maksājums, kāds 2017.gadā veidojas sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifam bez DRN, pieskaitot ar DRN proporciju (pie DRN likmes 25 EUR/t), EUR/t (dati uz 30.09.2017)

Lai sniegtu priekšstatu par to, kāds salīdzinājumā pa atkritumu poligoniem 2017.gadā izskatās kopējais maksājums ar DRN, kas pakalpojuma lietotājam jāmaksā par nešķirotu sadzīves atkritumu nodošanu apglabāšanai, ir veikta kalkulācija, kur Regulatora noteiktajam tarifam/apglabāšanas komponentei⁹ pieskaitīta DRN maksājuma daļa (pie DRN likmes 25 EUR/t), ņemot vērā DRN starpības komponenti⁸/DRN proporciju, kas aprēķināta, pamatojoties uz tarifu projektu izvērtēšanas procesā (SIA „Getliņi EKO”, SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” un SIA „ALAAS”,) vai 25.pielikuma atskaitē par 2016.gada saimniecisko darbību (SIA „AADSO”, SIA „Vides serviss”, SIA „Liepājas RAS”, SIA „ZAAO”, SIA „AAS „Piejūra””, SIA „Vidusdaugavas SPAAO”) iegūtiem datiem (6.attēls).

Kopējais maksājums, kāds veidojas sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifam bez DRN pieskaitot DRN, kur ņemta vērā DRN starpības komponente vai DRN proporcija, ir būtiski atkarīgs no faktiski apglabātā atkritumu daudzuma, par kuru jāmaksā DRN. Jo mazāks apglabāto atkritumu daudzums, jo mazāks DRN jāmaksā pakalpojuma lietotājam. PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” apglabā aptuveni 1% no gada laikā ievestajiem nešķirotajiem sadzīves atkritumiem, kas

⁹ Apglabāšanas komponente un DRN starpības komponente aprēķināta komersantiem, kam tarifs apstiprināts Metodikas formātā – SIA „AP Kaudzītes” un PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”

panākts, pateicoties Ventspils atkritumu reģionā izvēlētajam tehnoloģiskajam risinājumam, kur lietotās tehnoloģijas krasi atšķiras no citos valsts sadzīves atkritumu poligonos izmantotajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem. (7.attēls).

7. att. Regulatora apstiprinātajā tarifā vai DRN starpības komponentes aprēķinā iekļautā proporcija un aprēķinātā DRN proporcija pēc Regulatorā iesniegtajiem 2016.gada 25.pielikuma datiem (pie DRN likmes 25 EUR/t), (dati uz 30.09.2017)

Parametri, kas ietekmē tarifa lielumu

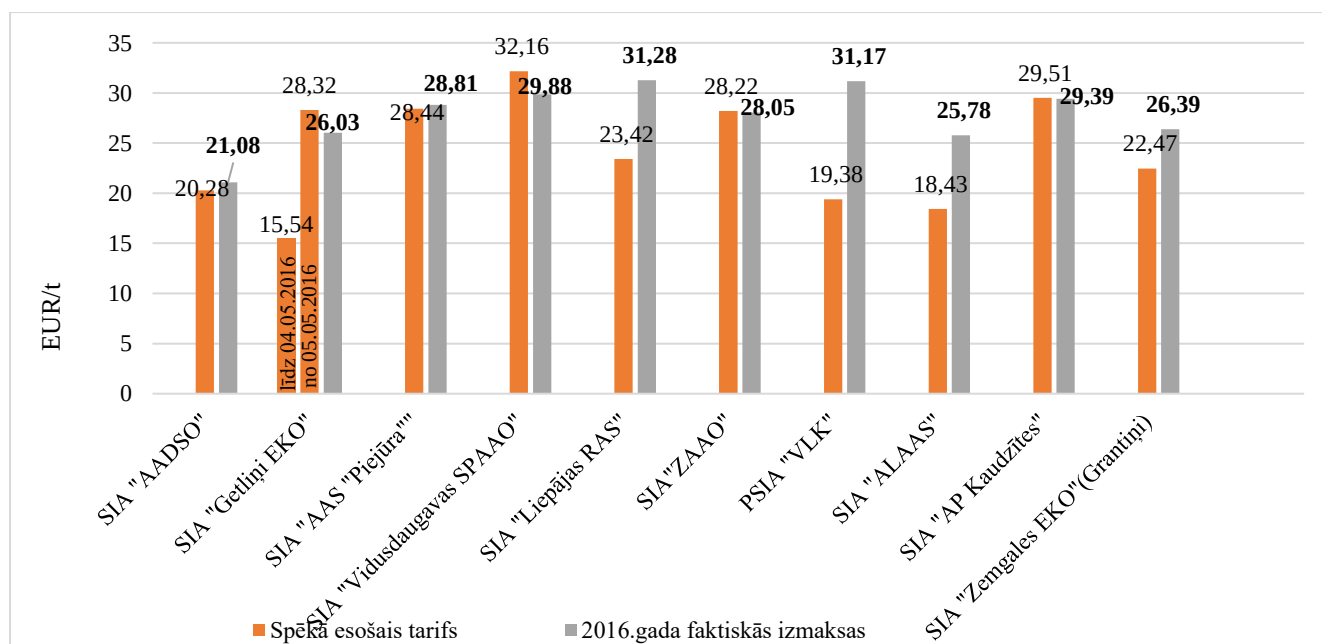
Kā redzams 6.attēlā un 8.attēlā, spēkā esošie sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifi/apglabāšanas komponentes būtiski atšķiras savā starpā, un tas ir atkarīgs no dažādiem faktoriem (galveno faktoru apkopojums pa komersantiem redzams 1.pielikumā).

- Atkritumu poligonā apglabāšanai pieņemtais sadzīves atkritumu daudzums ir tiešā veidā saistīts ar atkritumu daudzumu, kas tiek radīts konkrētajā AAR. To ietekmē reģionā dzīvojošo atkritumu radītāju skaits un blīvums, iedzīvotāju maksāspēja, reģiona ekonomiskā aktivitāte, cik no reģiona atkritumu radītājiem dzīvo lielajās pilsētās un cik – viensētās, kā arī tas, cik labi reģionā ir organizēta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, tai skaitā dalīti vāktu sadzīves atkritumu apsaimniekošana, kas samazina nešķirotu sadzīves atkritumu nonākšanu līdz poligonam.
- Eksploatācijas izmaksas ir augstākas komersantiem, kuru tarifos ir iekļautas izmaksas sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai, kā to nosaka ES normatīvo aktu normas un Atkritumu apsaimniekošanas likums.
- Eksploatācijas izmaksu lielumu būtiski ietekmē arī saimnieciski tehnoloģiskie risinājumi, kādus pašvaldības kopā ar komersantiem ir izvēlējušās, lai nodrošinātu savā AAR sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu (piemēram atkritumu sagatavošanas apglabāšanai un tālākai apsaimniekošanai izvēlētas tehnoloģijas, atkritumu krātuves infiltrāta apsaimniekošanas tehnoloģijas u.c.).
- Eksploatācijas izmaksas ir augstākas to komersantu apsaimniekotajos atkritumu poligonos, kuru infrastruktūrā, saskaņā ar AAR dalījumu, iekļautas šķirošanas/pārkraušanas stacijas, līdz ar to tarifā iekļautas izmaksas sadzīves atkritumu transportēšanai no šķirošanas pārkraušanas stacijām uz reģionālo atkritumu poligonu.

- Kopējās izmaksas ir iespējams samazināt poligonos, uz kuriem tiek atvests pietiekams daudzums nešķirotu sadzīves atkritumu, kurus atšķirot un tālāk reģenerējot iespējams savāktu poligona atkritumu gāzi izmantot enerģijas gūšanai vai arī atšķirotos materiālus nodot tālākai pārstrādei. Šajā gadījumā tarifā iekļautās izmaksas tiek samazinātas par ienākumu, kuru komersants gūst no enerģijas ražošanas un elektroenerģijas pārdošanas vai tālākai reģenerācijai sagatavoto materiālu realizācijas.
- Sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai ieguldīto kapitāla izmaksu apmērs ir atkarīgs gan no tā, cik liela ir bijusi ES līdzfinansējuma/dāvinājuma daļa, gan no tā, vai regulējamā pakalpojuma sniegšanā iesaistītie pamatlīdzekļi ir komersanta īpašumā vai tiek nomāti.
- Papildus atšķirības skaidrojamas ar tarifa spēkā stāšanās datumu (2011.-2017.g.), no kā atkarīgs, cik lielā mērā tarifos iekļautās izmaksas atbilst esošajai tirgus situācijai.
- Tā kā tarifā, veidojot uzkrājumu saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteikto, jāiekļauj izmaksas atkritumu poligona slēgšanai, rekultivācijai un vides monitoringam 30 gadu periodā pēc poligona slēgšanas, tad liela ietekme uz tarifa apmēru ir tam, cik tālā nākotnē ir prognozēta poligona krātuves slēgšana un cik ilgā laikā komersantam caur tarifu šīs izmaksas ir jāuzkrāj. To būtiski ietekmē tehnoloģiskie risinājumi, kas izvēlēti sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanai, jo no tā atkarīgs, kāda daļa no atkritumu poligonā apglabāšanai ievestā nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma tiek pārstrādāts tālākai reģenerācijai un cik apglabāts atkritumu krātuvē. Poligonos, kur faktiski apglabātais atkritumu daudzums tuvojas nullei (visi atkritumi tiek pārstrādāti) poligona krātuves darbības laiks tiek pagarināts, tādējādi laika periods, kurā jāuzkrāj līdzekļi poligona esošās krātuves slēgšanai, ir garāks un ietekme uz tarifa izmaksām – mazāka.

Atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas un ieņēmumi

Analizējot 2016.gada atskaišu datus salīdzinājumā ar tobrīd spēkā esošajiem tarifiem (8.attēls), tiek izvērtēti desmit poligoni, jo SIA „Zemgales EKO” sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu Jelgavas novada atkritumu poligonā „Brakšķi” sniedza līdz 2016.gada 31.martam, savukārt SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” sabiedrisko pakalpojumu Jelgavas poligonā „Brakšķi II” sāka sniegt no 2016.gada 1.aprīļa.

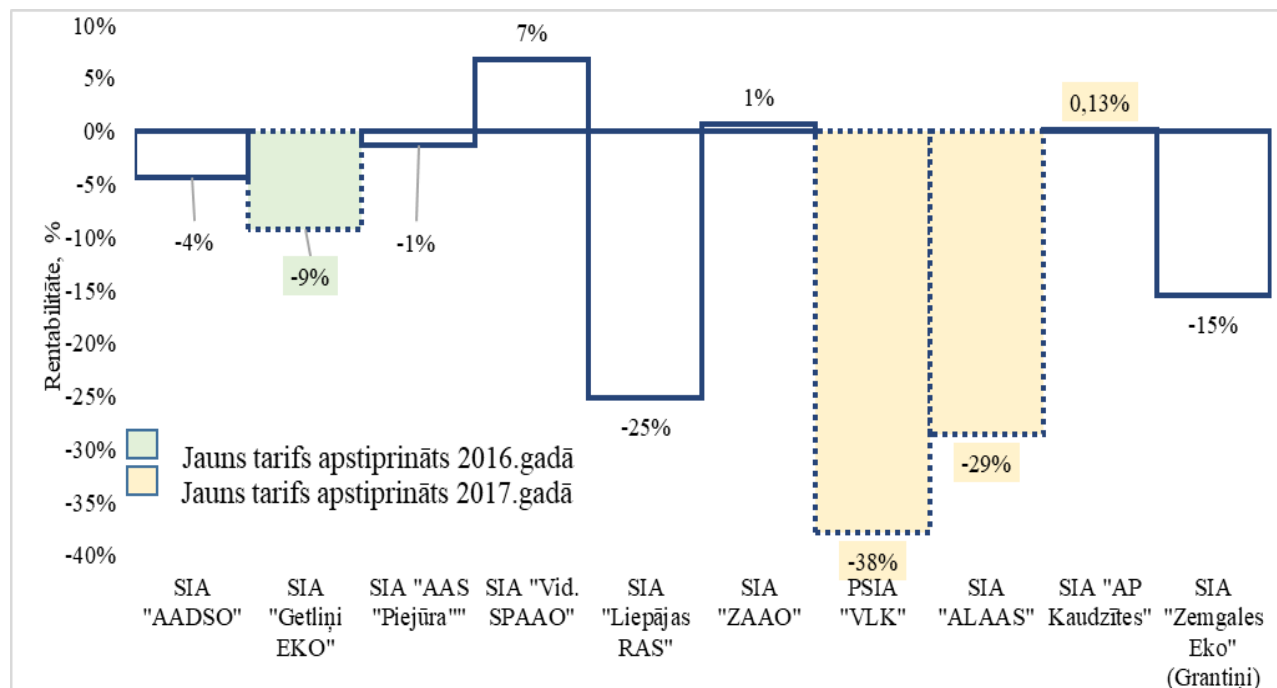
8.att. 2016.gada faktiskās izmaksas salīdzinājumā ar 2016.gadā spēkā esošo sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu/apglabāšanas komponenti, EUR/t

Vērtējot komersantu 2016.gada faktiskās izmaksas uz vienu poligonā pieņemto nešķirotu sadzīves atkritumu tonnu, secināms, ka tās pārsvarā ir bijušas augstākas kā 2016.gadā spēkā esošie Regulatora apstiprinātie tarifi, līdz ar to, komersanti regulējamo pakalpojumu snieguši ar negatīvu rentabilitāti (9.attēls). Iemesls ir iepriekš minētās investīcijas, ko komersanti veic, poligonos ieviešot tehnoloģiskās iekārtas, ar kuru palīdzību nešķirotie sadzīves atkritumi tiek sagatavoti apglabāšanai un tālākai reģenerācijai. Tarifu projekta korektam aprēķinam ir jāapzina jauno iekārtu faktiskās ekspluatācijas izmaksas, ko var veikt tikai pēc iekārtu uzstādīšanas un ieregulēšanas procesa beigām, kas prasa zināmu laika periodu. Izmaksu palielinājumu uz vienu tonnu ietekmē arī tas, ka atskaitēs pilnā apmērā tiek iekļautas tādas izmaksas, kas tarifu projekta aprēķinos tiek attiecinātas uz vairāku gadu periodu (piemēram, izmaksas reversās osmozes infiltrāta attīrīšanas iekārtu materiāliem un apkopei, poligona teritorijas uzturēšanas izmaksas, valsts nodevas par atļauju piesārņojošai darbībai izmaksas u.tml.). Ietekme ir arī apglabāšanai pieņemtā sadzīves atkritumu daudzuma samazinājumam atsevišķos atkritumu poligonos (4.attēls).

Komersanti, kas 2016.gadā regulējamo pakalpojumu snieguši ar lielāko negatīvo rentabilitāti (PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts” un SIA „ALAAS”), tarifu projektus jau bija izstrādājuši un iesnieguši Regulatorā izskatīšanai. Tarifi apstiprināti 2017.gada 19.janvārī (SIA „ALAAS” – 28,48 EUR/t) un 2017.gada 24.augustā (PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts” – 42,34 EUR/t), tādējādi pilnībā sedzot izmaksas sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanai.

SIA „Getliņi EKO” negatīvā rentabilitāte ir saistīta ar to, ka līdz 2016.gada 4.maijam, kad spēkā stājās jaunais Regulatora apstiprinātais sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifs 28,32 EUR/t, komersants piemēroja tarifu 15,54 EUR/t, kurš nesedza izmaksas, kas komersantam bija radušās kopš jauno tehnoloģiju ieviešanas poligonā 2016.gadā (8.attēls).

2017.gada jūnijā Regulators apstiprināja tarifu arī SIA „AP Kaudzītes” ar atkritumu apglabāšanas komponenti 38,02 EUR/t (6.attēls), sedzot visas izmaksas, kas komersantam rodas sniedzot sabiedrisko pakalpojumu un pieļaujamo rentabilitāti 7% apmērā.

9.att. Sadzīves atkritumu poligonu apsaimniekotāju regulējamās darbības rentabilitāte 2016.gadā, %

SIA „AADSO” un SIA „AAS „Piejūra”” negatīvā rentabilitāte saistīta galvenokārt ar veiktajām investīcijām, ko komersanti ar ES līdzfinansējuma atbalstu ieguldījuši poligona infrastruktūras attīstībā pēdējos gados, bet SIA „Zemgales EKO” negatīvā rentabilitāte, sniedzot sabiedrisko pakalpojumu atkritumu poligonā „Grantiņi”, skaidrojama galvenokārt ar pieņemtā sadzīves atkritumu daudzumu samazinājumu (4.attēls).

Analizējot komersantu iesniegto 25.pielikuma atskaišu datus par 2016.gadu¹⁰ salīdzinājumā ar 2015.gada faktiskajām izmaksām/ieņēmumiem (detalizēta analīze pa komersantiem sniegta 2.pielikumā), vērojams, ka pārsvarā komersantu kopējās izmaksas ir pieaugušas. Pieauguma galvenais iemesls ir ekspluatācijas izmaksu palielināšanās par ~34%. Tas skaidrojams gan ar poligonos jaunievietajiem tehnoloģiskajiem procesiem, gan ar sociāli-ekonomiskajiem procesiem (minimālās algas likmes un citu izmaksu pieaugums valstī).

Būtiskākais izmaksu pieaugums 2016.gadā, salīdzinot ar 2015.gadu, vērojams SIA „Getliņi EKO” – par 59%, kas saistīts ar atkritumu sagatavošanas apglabāšanai procesu ieviešanu, nodrošinot nešķirotu sadzīves atkritumu mehānisko apstrādi pirms apglabāšanas.

Kapitāla izmaksu kopējais pieaugums (par ~13%) arī ir saistīts ar investīcijām poligona infrastruktūras uzlabošanā, kā rezultātā tiek nodrošināta nešķirotu sadzīves atkritumu priekšapstrāde pirms apglabāšanas un reģenerējamo materiālu sagatavošana tālākai pārstrādei.

Komersantiem par ienākumu, ko tie tieši vai pastarpināti gūst no poligona infrastruktūras izmantošanas, tajā skaitā no biogāzes, elektroenerģijas, siltumenerģijas tirdzniecības vai arī no nošķirotu reģenerējamo otrreizējās pārstrādes materiālu tirdzniecības, ir jāsamazina kopējās izmaksas. 2016.gadā ieņēmumi, kas samazina izmaksas kopumā ir samazinājušies par ~4%. Tas saistīts gan ar SIA „Getliņi EKO” aktuālāko iepirkumu, kā rezultātā publiskajā sadales tīklā nodotās elektroenerģijas cena ir samazinājusies, gan ar SIA „Liepājas RAS” no elektroenerģijas pārdošanas gūto ieņēmumu samazinājumu, kas saistīts ar atkritumu sagatavošanas apglabāšanai uzsākšanu, kā rezultātā samazinājies apglabātā atkritumu daudzuma un savāktās biogāzes apjoms.

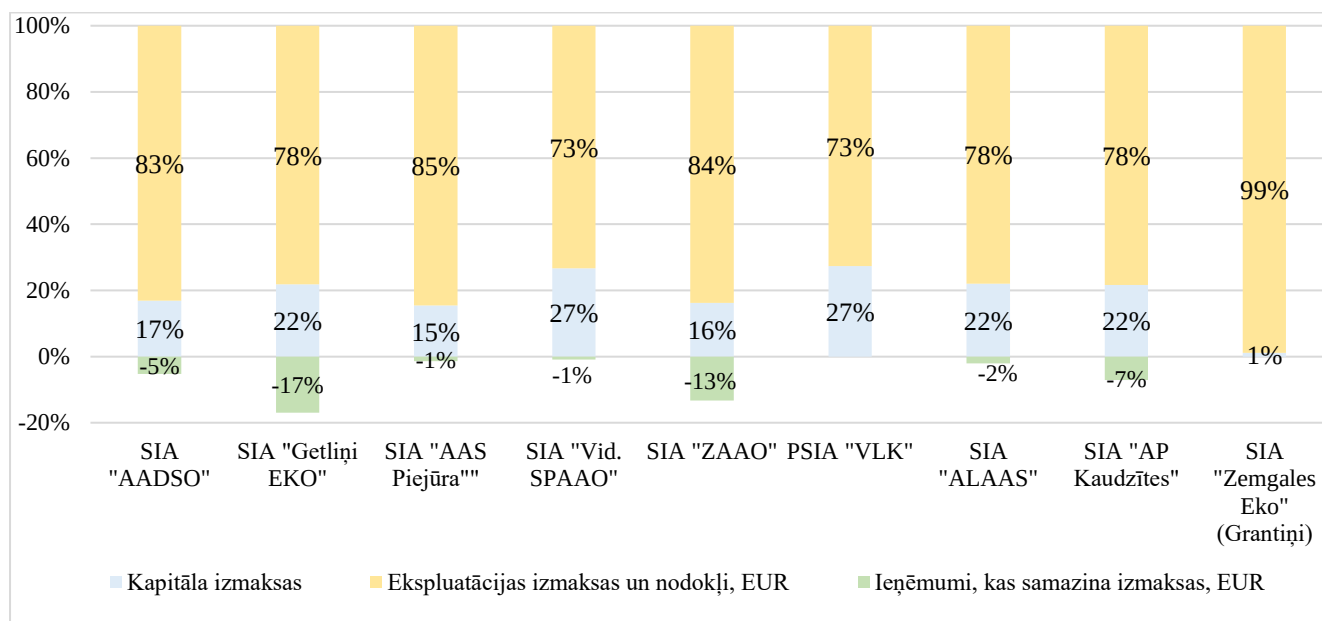
Līdzīgi kā iepriekšējos gados, lielākais īpatsvars sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksās ir ekspluatācijas izmaksām (ekspluatācijas izmaksu apkopojums 10.attēlā sniegts kopā ar nodokļu¹¹ izmaksām, jo nodokļi veido nebūtisku daļu no kopējām izmaksām (nepilns 1%)).

Ieņēmumi, kas samazina izmaksas nemainīgi ir lielāki tiem komersantiem, kas no atkritumiem iegūto biogāzi lieto elektroenerģijas ražošanai (SIA „Getliņi EKO”, SIA „ZAAO”, SIA „Liepājas RAS”¹²).

¹⁰ Jelgavas novada atkritumu poligona „Brakšķi”/ „Brakšķi II” apsaimniekotāji netiek analizēti, apskatot tikai tos komersantus, kas sabiedrisko pakalpojumu snieguši pilnu pārskata periodu

¹¹ Nodokļu maksājumi ietver izmaksas nekustamā īpašuma nodokļa un DRN par piesārņojošo vielu emisiju vidē izmaksas

¹² Izmaksu/ieņēmumu daļu nevar analizēt salīdzinājumā ar citiem komersantiem, jo tarifu projekta un pārskata gada izmaksu/ieņēmumu aprēķinam tiek izmantots izmaksu attiecināšanas modelis, kur izmaksas/ieņēmumi netiek dalīti pa atkritumu apsaimniekošanas darbībām, bet tiek iekļauti gan visi poligona saimnieciskās darbības izdevumi, gan ieņēmumi, kas gūti no pamata saimnieciskās darbības poligonā (sabiedriskā pakalpojuma sniegšana poligonā un elektroenerģijas ražošana).

10.att. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksu un ieņēmumu īpatsvars kopējās izmaksās 2016.gadā, %

Kopējās tendences sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē, kas ietekmē regulējamā pakalpojuma sniegšanu

Kopumā atkritumu poligoni ir izveidoti atbilstoši ES atkritumu saimniecības nozares likumdošanas un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2014.-2020.gada prasībām, līdz ar to nākamajos gados būtisku investīciju piesaiste atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanai vairs nebūs nepieciešama, kā arī ES fondu līdzfinansējums, kas līdz šim lielākoties bija ~85% no attiecināmajām izmaksām, poligonu infrastruktūras attīstībai vairs nav paredzēts.

Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas investīciju piesaistes politiku atkritumu apsaimniekošanas nozarē 2014.-2020.gadam ES finanšu plānošanas periodā¹³, turpmākās investīcijas regulējamā nozarē plānotas saistībā ar atšķirotu atkritumu turpmāku pārstrādi vai reģenerāciju. Savukārt komersantu pašu finanšu līdzekļi iespējams vairāk tiks piesaistīti pamatlīdzekļu un infrastruktūras objektu atjaunošanai vai nomaiņai.

Aktuāls jautājums ir par sadzīves atkritumu poligona „Grantiņi” turpmākas darbības nodrošināšanu, kurā no 2017. gada 1. janvāra sabiedrisko pakalpojumu sniedz SIA „Vides serviss”. Šis ir vienīgais poligons valstī, kam nav tehnoloģiju, lai nodrošinātu nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanu apglabāšanai. Šobrīd komersants kopā ar kapitāldaļu turētāju (Bauskas novada dome) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju izvērtē turpmāko atkritumu poligona attīstību.

Tarifu pieaugumu nākotnē sekmēs gan pieaugošās DRN likmes, gan regulējamās atkritumu plūsmas samazināšanās tendence saistībā ar dalītās atkritumu sistēmas paplašināšanos un atkritumu pārstrādes iespēju attīstību. Tomēr, ņemot vērā to, ka DRN ir jāmaksā tikai par faktiski apglabāto atkritumu daudzumu, tad atkritumu radītāji, izmantojot iespējas, ko piedāvā konkrēto pašvaldību dalīti vāktu atkritumu sistēmas attīstība, var pēc iespējas samazināt atkritumu daudzumu, kas nonāk līdz

¹³ Reģionālo semināru cikls „VARAM atbilstības principu un Zaļā iepirkuma/Zaļā publiskā iepirkuma piemērošana ES fondu 2014.-2020 plānošanas periodā”, http://www.varam.gov.lv/lat/video_tiesraide/videoarh/?doc=20854

atkritumu poligoniem, tādējādi sev samazinot to atkritumu apsaimniekošanas maksas daļu, kas attiecas uz atkritumu poligonā nodoto atkritumu apjomu.

Nemot vērā ES politiku, kas atbalsta jebkura veida atkritumu reģenerāciju, attīstoties no atkritumiem iegūtā kurināmā (turpmāk – NAIK) reģenerācijas iespējām Latvijā, kur NAIK izmanto kā resursu siltuma un elektrības ražošanai, komersanti ar ES līdzfinansējumu varētu veikt investīcijas reģenerācijas iekārtu iegādē, izmaksas iekļaujot sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarīfēs.

Apskatot atkritumu apsaimniekošanas nozares attīstību kopumā, vērojama tendence, ka pašvaldību uzņēmumi, kas līdz šim nodarbojušies galvenokārt ar atkritumu poligonu un to infrastruktūras objektu apsaimniekošanu, sākuši sniegt arī atkritumu apsaimniekošanas (atkritumu savākšana un pārvadāšana) pakalpojumus (SIA „ALAAS”, SIA „AADSO”, SIA „AAS „Piejūra””). Šajā situācijā jāpievērš uzmanība regulējamo uzņēmumu grāmatvedības uzskaites reorganizācijai un tam, cik korekti komersants veicis regulējamā pakalpojuma nodalīšanu kopējā grāmatvedības uzskaitē saskaņā ar likumā „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un Metodikā noteiktajām prasībām.

1.pielikums

Atkritumu apsaimniekošanas reģionu, sadzīves atkritumu poligonu un spēkā esošo sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu vispārējs raksturojums (dati uz 30.09.2017)

Parametrs / Komersanta nosaukums	SIA „Getliņi Eko”	SIA „Liepājas RAS”	SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi”	SIA „AADSO”	SIA „ZAAO”	PSIA „VLK”	SIA „AAS „Piejūra””	SIA „Vides serviss” *	SIA „ALAAS”	SIA „AP Kaudzītes”	SIA „Vidusdaugavas SPAAO”
Poligons	Getliņi	Ķīvītes	Brakšķi II	Cinīši	Daibe	Pentuļi	Janvāri	Grantiņi	Križevņiki	Kaudzītes	Dziļā vāda
Atkritumu apsaimniekošanas reģions	Rīga, Pierīga	Liepāja	Zemgale	Dienvīdlatgale	Ziemeļvidzeme	Ventspils	Piejūra	Zemgale	Austrumlatgale	Maliene	Vidusdaugava
AAR raksturojums											
Administratīvās teritorijas	Rīga, Ādažu, Babītes, Baldones, Carnikavas, Garkalnes, Ikšķiles, Inčukalna, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Mālpils, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Stopiņu novads	Liepāja, Aizputes, Brocēnu, Durbes, Grobiņas, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas, Saldus, Skrundas, Vaiņodes novads	Jelgava, Auces, Dobeles, Jelgavas, Ozolnieku, Tērvetes novads	Daugavpils, Aglonas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Krāslavas, Līvānu, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novads	Valmiera, Alojas, Amatas, Beverīnas, Burtņieku, Cēsu, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Krimuldas, Limbažu, Līgatnes, Mazsalacas, Naukšēnu, Pārgaujas, Priekule, Raunas, Rūjienas, Salacgrīvas, Smiltenes, Strenču, Valkas, Vecpiebalgas novads	Ventspils, Alsungas, Kuldīgas, Ventspils novads	Jūrmala, Dundagas, Engures, Jaunpils, Kandavas, Mērsraga, Rojas, Talsu, Tukuma novads	Bauskas, Iecavas, Rundāles, Vecumnieku novads	Rēzekne, Ciblas, Kārsavas, Ludzas, Rēzeknes, Viļānu, Zilupes novads	Alūksnes, Apes, Baltinavas, Balvu, Cesvaines, Gulbenes, Lubānas, Rugāju, Viļakas novads	Jēkabpils, Aizkraukles, Aknīstes, Ērgļu, Jaunjelgavas, Jēkabpils, Kokneses, Krustpils, Madonas, Neretas, Pļaviņu, Salas, Skrīveru, Varakļānu, Viesītes novads
Teritorija, km ² (CSP ISG01)	4 889	6 394	3 292	6 921	10 557	4 464	5 298	2 173	5 242	7 039	8 083
AAR iedzīvotāju skaits, cilv.(CSP ISG01)	874 650	137 939	118 686	166 170	152 803	70 948	131 847	43 262	83 578	64 388	102 434
Atkritumu poligona raksturojums											
Komersanti, kuru spēkā esošajā tarifā/tarifu projektā iekļautas izmaksas sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai	x		x		x	x			x	x	x
Komersanti, kas no atkritumiem iegūto biogāzi izmanto elektroenerģijas ražošanā un gūst ieņēmumus	x	x			x						
Komersanti, kas no otrreizējai pārstrādei un reģenerācijai sagatavotajiem materiāliem gūst ieņēmumus		x	x	x	x		x		x	x	x
Komersanti, kuru poligona infrastruktūrā ietilpst pārkraušanas stacijas							x				x
Infiltrāta attīrīšanas veids	savas NAI	RO	ved uz NAI	RO	RO	ved uz NAI	RO		RO	RO	RO

1.pielikuma turpinājums

Parametrs / Komersanta nosaukums	SIA „Getliņi Eko”	SIA „Liepājas RAS”	SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi””	SIA „AADSO”	SIA „ZAAO”	PSIA „VLK”	SIA „AAS „Piejūra””	SIA „Vides serviss” *	SIA „ALAAS”	SIA „AP Kaudzītes”	SIA „Vidusdaugavas SPAAO”
Informācija par spēkā esošo tarifu											
Tarifa spēkā stāšanās gads	2016	2015	2017	2012	2011	2017	2014	2011	2017	2017	2012
Sadzīves atkritumu pakalpojuma tarifs / apglabāšanas komponente (spēkā esošie tarifi), EUR/t	28,32	23,42	30,90	20,28	28,22	42,34***	28,44	22,47	28,48	38,02***	32,16
Tarifā piemērotais poligonā apglabāšanai pieņemtais sadzīves atkritumu daudzums, t	304 012	30 470	36 862	43 176	27 574	16 968	36 481	9 413	16 600	7 430	24 289
Sadzīves atkritumu daudzums, kas apglabāts poligonā**, t	109 445		12 576			200			14 347	3 715	
Tarifa/DRN starpības komponentes aprēķinā lietotā proporcija, %	36%		34%			1%			86%	50%	

* piemērots SIA "Zemgales Eko" tarifs

** Saskaņā ar Regulatorā iesniegtajiem 2016.gada faktiskajiem datiem

*** 2017.gadā Regulatorā apstiprinātie tarifi saskaņā ar jauno Metodiku

Datu avots: CSP ISG01, Centrālās statistikas pārvaldes datu bāze, ISG01. Platība, iedzīvotāju blīvums un pastāvīgo iedzīvotāju skaits reģionos, republikas pilsētās un novados 2015.gada sākumā

2.pielikums

Regulējamo komersantu sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas 2016. saimnieciskās darbības¹⁴ analīze salīdzinājumā ar 2015.gada rezultātiem (saskaņā ar komersantu iesniegto 25.pielikuma atskaišu datiem)

Posteņi	SIA „AADSO”		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	1 494 653	1 544 052	3%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	730 159	752 810	3%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	192 113	139 976	-27%
Personāla izmaksas, EUR	207 689	260 155	25%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	367 456	427 308	16%
Nodokļu maksājumi***, EUR	92	114	24%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR		41 713	-
Izmaksas kopā, EUR	767 350	785 840	2%
Pienemtais atkritumu daudzums, t	36 155	37 275	3%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	21,22	21,08	-1%
Posteņi	SIA „Getliņi EKO,,		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	13 086 827	14 196 618	8%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	4 634 176	7 010 072	51%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	1 632 701	1 957 479	20%
Personāla izmaksas, EUR	1 938 793	1 984 746	2%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	2 463 391	5 020 567	104%
Nodokļu maksājumi***, EUR	3 534	2 927	-17%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	1 329 899	1 302 903	-2%
Izmaksas kopā, EUR	4 708 520	7 662 816	63%
Pienemtais atkritumu daudzums, t	304 516	294 433	-3%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	15,46	26,03	68%
Posteņi	SIA „AAS „Piejūra””		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	1 775 686	1 919 228	8%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	1 032 200	939 031	-9%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	150 481	148 576	-1%
Personāla izmaksas, EUR	267 906	314 681	17%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas*, EUR	428 604	495 166	16%
Nodokļu maksājumi***, EUR	6 916	6 032	-13%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	7 877	13 253	68%
Izmaksas kopā, EUR	846 030	951 202	12%
Pienemtais atkritumu daudzums, t	36 294	33 018	-9%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	23,31	28,81	24%

¹⁴ 2.pielikumā Jelgavas novada atkritumu poligona „Brakšķi”/ „Brakšķi II” apsaimniekotāji netiek analizēti, salīdzinot tikai tos komersantus, kas sabiedrisko pakalpojumu snieguši pilnu pārskata periodu

Posteņi	SIA „Vidusdaugavas SPAAO”		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	1 119 801	1 171 337	5%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	616 953	627 009	2%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	164 759	157 898	-4%
Personāla izmaksas, EUR	164 732	181 675	10%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	255 061	251 450	-1%
Nodokļu maksājumi***, EUR	1 023	1 325	29%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	6 669	5 212	-22%
Izmaksas kopā, EUR	578 906	587 136	1%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	19 184	19 653	2%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	30,18	29,88	-1%
Posteņi	SIA „Liepājas RAS” ¹²		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	2 021 568	1 980 370	-2%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	973 710	724 692	-26%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	174 975	221 381	27%
Personāla izmaksas, EUR	694 172	566 654	-18%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	471 922	715 308	52%
Nodokļu maksājumi***, EUR	3 767	4 879	30%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	760 174	540 348	-29%
Izmaksas kopā, EUR	584 662	967 875	66%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	30 124	30 943	3%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	19,41	31,28	61%
Posteņi	SIA „ZAAO”		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	5 589 815	1 171 337	-79%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	776 211	806 681	4%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	107 477	147 717	37%
Personāla izmaksas, EUR	163 346	275 407	69%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	452 710	484 815	7%
Nodokļu maksājumi***, EUR	934	122	-87%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	12 288	106 353	766% ¹⁵
Izmaksas kopā, EUR	712 179	801 709	13%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	27 505	28 585	4%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	25,89	28,05	8%

¹⁵ 2015.gadā SIA „ZAAO Enerģija” atmaksāja visu kredītu, tādējādi samazinot guvumu no elektroenerģijas ražošanas

Posteņi	PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	5 380 039	4 789 163	-11%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	309 830	327 156	-35%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	121 164	143 665	19%
Personāla izmaksas, EUR	130 756	102 122	-22%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	240 553	273 975	14%
Nodokļu maksājumi***, EUR	941	6 384	578%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	532	-	-100%
Izmaksas kopā, EUR	492 882	526 146	7%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	15 987	16 881	6%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	30,83	31,17	1%
Posteņi	SIA „ALAAS”		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	1 285 489	1 308 137	2%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	297 008	310 711	5%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	97 500	97 719	0,2%
Personāla izmaksas, EUR	168 103	180 206	7%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	173 830	163 674	-6%
Nodokļu maksājumi***, EUR	2 565	2 031	-21%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	-	8 924	-
Izmaksas kopā, EUR	441 998	434 706	-2%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	16 115	16 859	5%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	27,43	25,78	-6%
Posteņi	SIA „AP Kaudzītes”		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	384 163	388 040	1%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	206 648	220 408	7%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	64 029	51 025	-20%
Personāla izmaksas, EUR	102 041	87 598	-14% ¹⁶
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	148 281	96 545	-35% ¹⁶
Nodokļu maksājumi***, EUR	1 387	283	-80%
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR	-	15 617	-
Izmaksas kopā, EUR	315 738	219 834	-30%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	7 050	7 479	6%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	44,79	29,39	-34%

¹⁶ Eksploataācijas izmaksu samazinājums par 25% skaidrojams ar to, ka tarifu projekta izskatīšanas procesā (2016.gada decembris – 2017.gada jūnijs), analizējot 2016.gada faktiskās izmaksas, Regulators secināja, ka daļa izmaksu, ko komersants sākotnēji attiecinājis uz regulējamo pakalpojumu, nav pareizi sadalītas pa periodiem vai nav pamatotas, tāpēc komersants veica korekcijas atskaišu aprēķinā par 2016.gadu (2015.gada atskaiti atstājot nemainīgu)

Posteņi	SIA „Zemgales Eko” (Grantiņi)		
	2015	2016	2016/2015 (+/-)
IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi (uzņēmuma neto apgrozījums), EUR; tajā skaitā:	1 391 365	939 860	-32%
ieņēmumi no sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas poligonā, EUR	192 655	192 636	-0,01%
IZMAKSAS			
Kapitāla izmaksas*, EUR	599	2 668	345%
Personāla izmaksas, EUR	77 669	67 309	-13%
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas**, EUR	104 893	157 833	50%
Nodokļu maksājumi***, EUR		-	-
Ieņēmumi, kas samazina izmaksas, EUR		-	-
Izmaksas kopā, EUR	183 161	227 810	24%
Pieņemtais atkritumu daudzums, t	8 574	8 634	1%
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas par tonnu, EUR/t	21,36	26,39	24%

* Kapitāla izmaksas ietver pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu un kredīta procentu maksājumus un pamatsummas atmaksu pamatlīdzekļu iegādei

** Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas ietver infrastruktūras objektu un pamatlīdzekļu un transporta uzturēšanas izmaksas, materiālus un citas saimnieciskās darbības izmaksas

*** Nodokļu maksājumi ietver izmaksas nekustamā īpašuma nodokļa un DRN par piesārņojošo vielu emisiju vidē izmaksas.